

2023- yil yanvar-fevral oylari
uchun dastlabki ma'lumot



NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

Navoiy viloyati statistika boshqarmasi
Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi
Tel.: (99879) 223-50-43



TASHQI SAVDO AYLANMASI



Navoiy viloyatida olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-fevral oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **171,7 mln. AQSH dollariga yetdi** va **2022-** yilning mos davriga nisbatan **138,0 %** ni tashkil etdi.



TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollar)



Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **171,7** **138,0 %**

(2022- y.: **124,4**)



Saldo

2023- y.: **3,9** (2022- y.: - **45,0**)



Eksport

2023- y.: **87,8** **2,2 b.**

(2022- y.: **39,7**)



Tovarlar: **87,6**



Xizmatlar: **0,2**



Import

2023- y.: **83,9** **99,0 %**

(2022- y.: **84,7**)



Tovarlar: **80,8**



Xizmatlar: **3,1**

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo’shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.



Navoiy viloyati jahonning **47** ta mamlakatlar bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Fransiyada (**35,1 %**), Xitoy Xalq Respublikasida (**13,8 %**), Rossiya Federatsiyasida (**13,6 %**), Qozog‘istonda (**8,0 %**) va Turkiyada (**6,7 %**) qayd etilgan.



NAVOIY VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO’LGAN DAVLATLAR

(2023- yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollarri)

Davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Fransiya	60,2	60,0	0,2	35,1
Xitoy Xalq Respublikasi	23,7	0,4	23,3	13,8
Rossiya Federatsiyasi	23,3	8,1	15,2	13,6
Qozog‘iston	13,8	2,9	10,9	8,0
Turkiya	11,4	4,6	6,8	6,7
Litva	4,4	1,7	2,7	2,5
Afg‘oniston	3,7	3,7	-	2,1
Hindiston	3,6	-	3,6	2,0
Qirg‘iz Respublikasi	3,0	2,7	0,3	1,8
Chexiya Respublikasi	2,3	-	2,3	1,3

O‘zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o‘rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o‘rinlarda – XSST**) ishlataladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo‘yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

So‘ngi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikasiya qilishda, eksportni qo‘llab-quvvatlash, import o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishga erishildi.



Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.



Xususan, qo‘shni davlatlar Qozog‘iston, Afg'oniston va Qирг'из Respublikasi bilan TSA da so‘ngi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so‘ngi uch yilda TSA Qozog‘iston, Afg'oniston va Qирг'из Respublikasi bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoxda.

Boshqa davlatlar (qo‘shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Fransiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Litva, Hindiston, Chexiya Respublikasi, Koreya Respublikasi va Estoniya hissasiga to‘g‘ri kelgan.



NAVOIY VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-fevral, mln. AQSH dollarasi)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Fransiya	1,1	0,6	60,2
<i>Eksport</i>	-	-	60,0
<i>Import</i>	1,1	0,6	0,2
Xitoy Xalq Respublikasi	11,3	28,6	23,7
<i>Eksport</i>	2,8	0,3	0,4
<i>Import</i>	8,5	28,3	23,3
Rossiya Federatsiyasi	23,7	39,6	23,3
<i>Eksport</i>	5,3	22,1	8,1
<i>Import</i>	18,4	17,5	15,2
Qozog'iston	9,8	18,0	13,8
<i>Eksport</i>	1,2	2,7	2,9
<i>Import</i>	8,6	15,3	10,9
Turkiya	13,4	7,1	11,4
<i>Eksport</i>	6,6	4,7	4,6
<i>Import</i>	6,8	2,4	6,8
Litva	17,1	2,0	4,4
<i>Eksport</i>	1,4	1,4	1,7
<i>Import</i>	15,7	0,6	2,7
Afg'oniston	0,6	2,0	3,7
<i>Eksport</i>	0,6	2,0	3,7
<i>Import</i>	-	-	-
Hindiston	0,6	3,8	3,6
<i>Eksport</i>	0,1	-	-
<i>Import</i>	0,5	3,8	3,6
Qirg'iz Respublikasi	0,9	2,7	3,0
<i>Eksport</i>	0,7	2,5	2,7
<i>Import</i>	0,2	0,2	0,3
Chexiya Respublikasi	2,2	1,9	2,3
<i>Eksport</i>	0,1	-	-
<i>Import</i>	2,1	1,9	2,3

Davomi

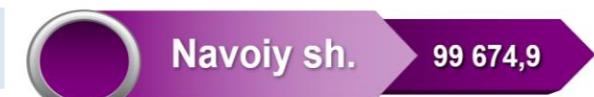
Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Koreya Respublikasi	2,1	4,5	2,3
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	2,1	4,5	2,3
Estoniya	2,5	-	1,9
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	2,5	-	1,9
Ispaniya	-	-	1,8
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	-	-	1,8
Kanada	46,7	1,3	1,7
<i>Eksport</i>	45,4	0,1	-
<i>Import</i>	1,3	1,2	1,7
Finlyandiya	0,7	-	1,7
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	0,7	-	1,7
Belarus Respublikasi	4,9	-	1,6
<i>Eksport</i>	0,3	-	1,5
<i>Import</i>	4,6	-	0,1
Shvetsiya	0,2	-	1,3
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	0,2	-	1,3
Germaniya	2,1	1,1	1,3
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	2,1	1,1	1,3
Yaponiya	7,7	0,4	1,2
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	7,7	0,4	1,2
Buyuk Britaniya	0,3	0,1	1,1
<i>Eksport</i>	-	-	-
<i>Import</i>	0,3	0,1	1,1



NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-fevral)

	Hajm Ming AQSH dollarri	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Navoiy viloyati	171 723,2	138,0	100,0
Navoiy sh.	99 674,9	195,9	58,0
Zarafshon sh.	1 437,5	74,0	0,8
G'ozg'on sh.	146,5	102,2	0,1
<i>tumanlar:</i>			
Karmana t.	40 636,5	78,4	23,7
Konimex t.	321,8	171,4	0,2
Qiziltepa t.	16 602,3	2,7 b.	9,7
Navbahor t.	7 240,3	133,2	4,2
Nurota t.	984,8	64,9	0,6
Tomdi t.	224,1	160,8	0,1
Uchquduq t.	1 530,1	34,7	0,9
Xatirchi t.	2 781,7	175,8	1,6
Bo'linmaydigan hajm	142,7	-	0,1

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollarari



Karmana t. 40 636,5



Eng quyisi hajm,
ming AQSH dollarari



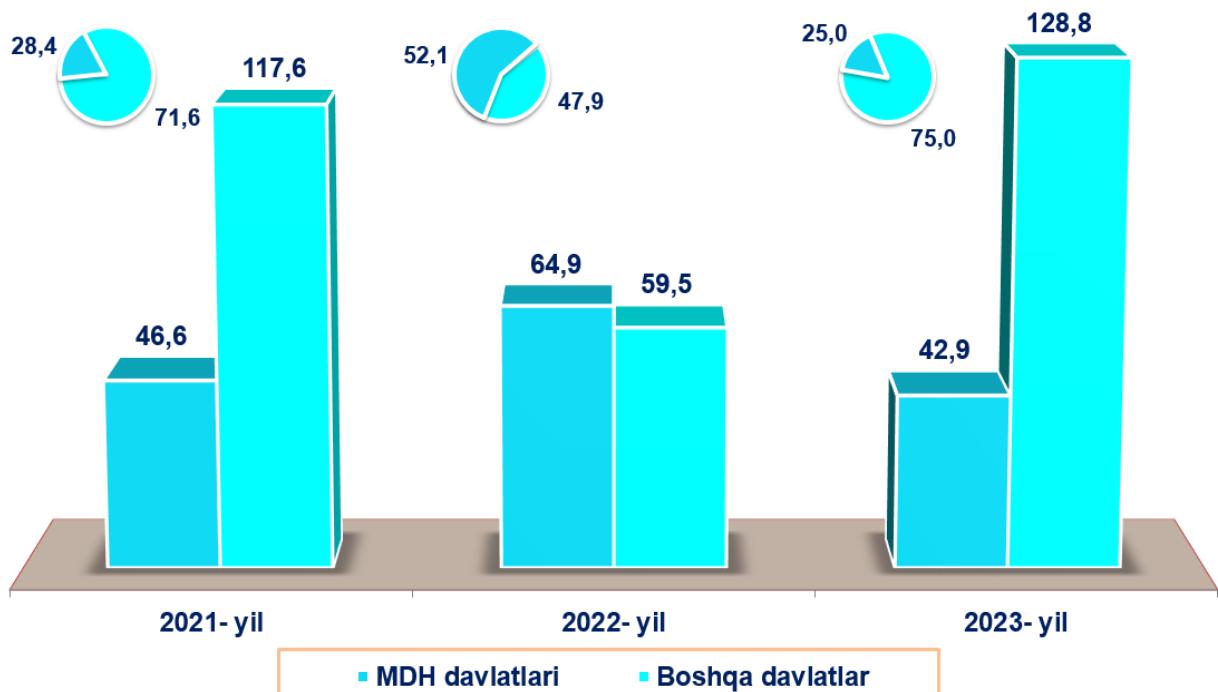
Tomdi t. 224,1



Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Navoiy shahri **58,0 %** ulush bilan **99 674,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng quyisi ulushni G'ozg'on shahri **0,1 %** ulush bilan **146,5** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollarri, ulushi, % da)



Tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2023- yil yanvar-fevral oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **25,0 %** ni tashkil etdi.



Boshqa xorijiy davlatlarning tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-fevral oylarida 2022- yilning shu davriga nisbatan **2,2** b. ni, jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi **75,0 %** ni tashkil etdi.



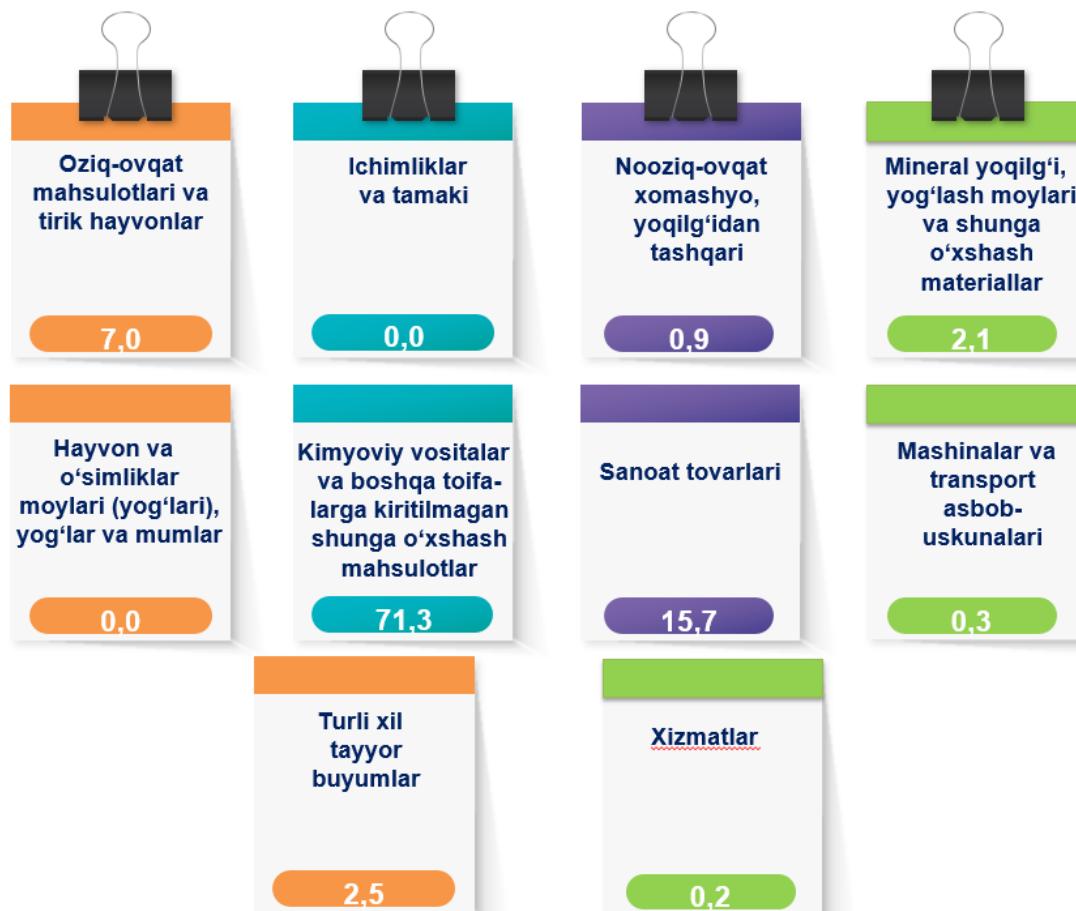
NAVOIY VILOYATINING EKSPORTI



Hisobot davrida tovarlar va xizmatlar eksporti bilan shug'ullanuvchi xo'jalik yurituvchi subyektlarning eksport hajmi **87,8** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. 2022- yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati **2,2** b. ni tashkil etdi.



XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral, ulushi % da)



Eksport tarkibida asosan katta ulush kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (**71,3** %), sanoat tovarlari (**15,7** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**7,0** %) hissasiga tog'ri kelmoqda.



**NAVIOY VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI
TARKIBI**
(yanvar-fevral, yillar kesimida)

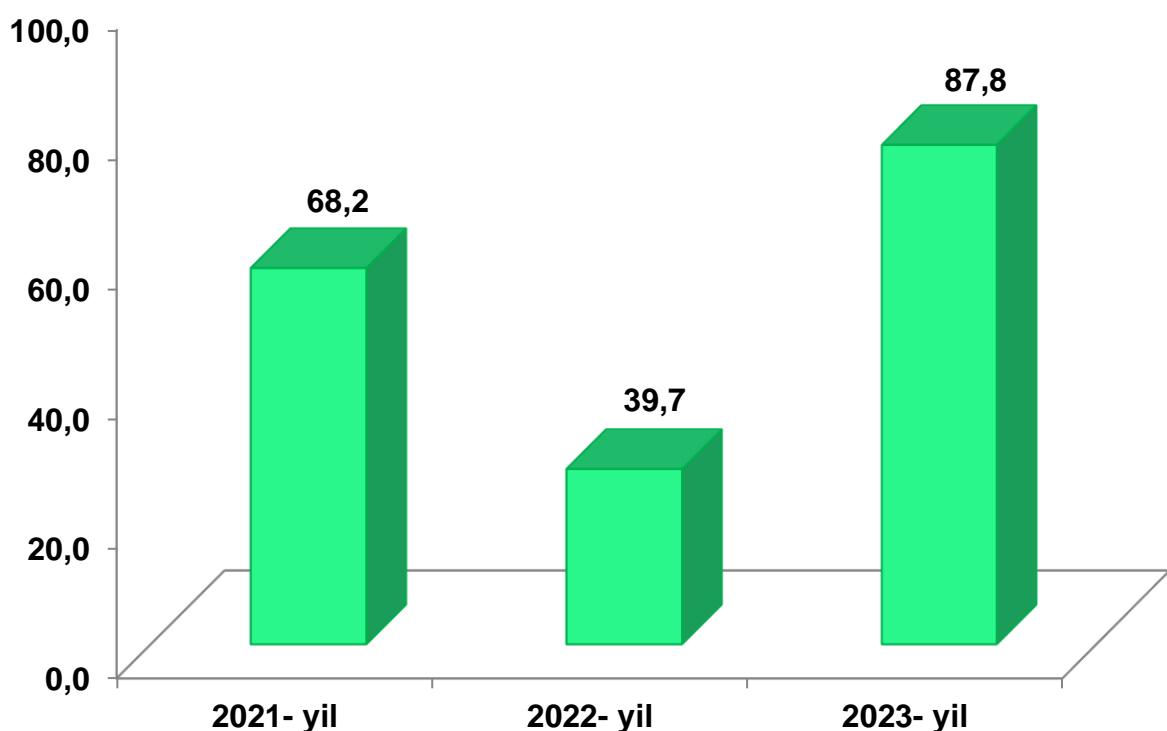
XSST tarkibi	Mln. AQSH dollarri		O'zgarish sur'ati, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da
	2022	2023		
Jami eksport	39,7	87,8	2,2 b.	100,0
<i>shu jumladan:</i>				
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2,5	6,2	2,5 b.	7,0
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	18,4	0,8	4,6	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,6	1,8	3,1 b.	2,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	2,8	62,6	22,2 b.	71,3
Sanoat tovarlari	12,3	13,8	112,6	15,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	-	0,2	-	0,3
Turli xil tayyor buyumlar	1,9	2,2	112,6	2,5
Xizmatlar	1,2	0,2	13,3	0,2

2023- yilning yanvar-fevral oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida 2022- yilning mos davriga nisbatan sezilarli o'zgarishlar qayd etildi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2022- yilning mos davriga nisbatan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlarning eksport tarkibida o'sish kuzatildi.



NAVOIY VILOYATINING EKSPORT HAJMLARI DINAMIKASI

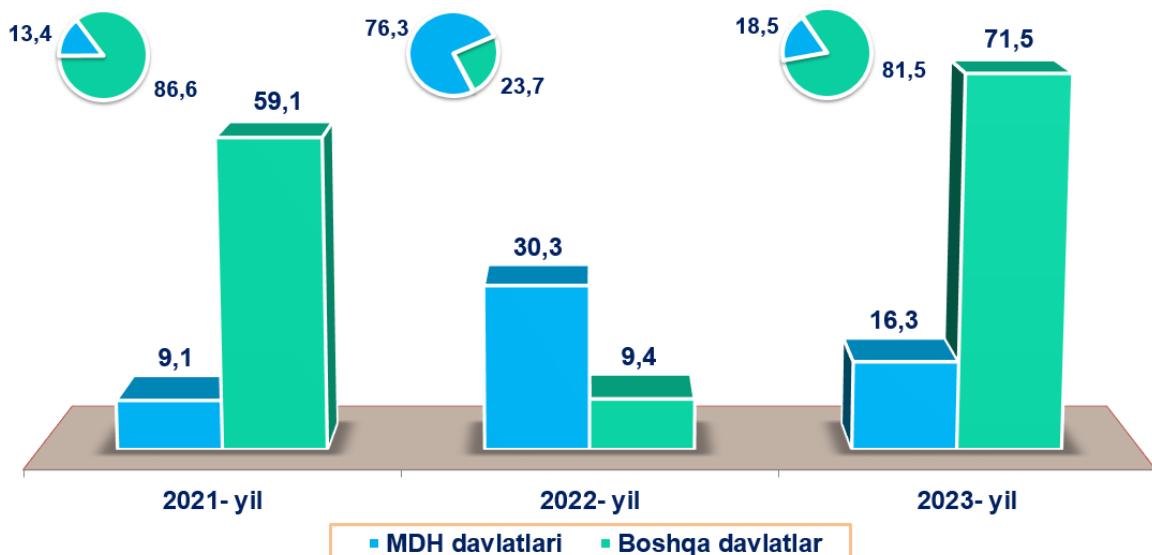
(yanvar-fevral, mln. AQSH dollarri)



Navoiy viloyatida 2023- yil yanvar-fevral oylarida eksport hajmi **87,8** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-fevral, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)



2023- yilning yanvar-fevral oylarida MDH mamlakatlariiga **16,3** mln. AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **18,5** % ni tashkil etdi.



NAVOIY VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-fevral, % da)



2023- yilning yanvar-fevral oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Fransiya (eksport umumiyligi hajmining **68,3** %), Rossiya Federatsiyasi (**9,2** %), Turkiya (**5,3** %), Afg'oniston (**4,2** %), Qozog'iston (**3,3** %), Qirg'iz Respublikasi (**3,1** %) va Litva (**1,9** %) saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi **95,3** % ni tashkil etmoqda.



NAVOIY VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-fevral, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da	Egallab turgan o'rni
	2022	2023		
Fransiya	-	59 983,4	-	1
Rossiya Federatsiyasi	22 075,6	8 053,4	36,5	2
Turkiya	4 651,0	4 635,8	99,7	3
Afg'oniston	2 040,5	3 669,9	179,9	4
Qozog'iston	2 705,4	2 902,1	107,3	5
Qirg'iz Respublikasi	2 528,1	2 710,3	107,2	6
Litva	1 396,9	1 648,4	118,0	7
Belarus Respublikasi	31,3	1 458,0	46,6 b.	8
Tojikiston	652,3	521,4	79,9	9
Turkmaniston	1 740,9	484,9	27,9	10
Eron Islom Respublikasi	36,4	477,7	13,1 b.	11
Xitoy Xalq Respublikasi	342,8	430,6	125,6	12
Pokiston	-	261,8	-	13
Polsha	603,0	235,8	39,1	14
Ukraina	265,1	74,8	28,2	15
Ozarbayjon	233,7	74,1	31,7	16
Isroil	50,2	62,7	125,1	17
Aljir	-	52,3	-	18
Gonkong	-	23,2	-	19
Bolgariya	31,5	22,1	70,1	20

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Jumladan, hisobot davrida tovarlar va xizmatlar eksportida ishtirok etgan davlatlar soni **27** tani tashkil etdi.



NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-fevral)

	Hajm Ming AQSH dollarlari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Navoiy viloyati	87 837,6	2,2 b.	100,0
Navoiy sh.	63 127,8	3,0 b.	71,9
Zarafshon sh.	352,7	2,7 b.	0,4
G'ozg'on sh.	66,3	46,3	0,1
<i>tumanlar:</i>			
Karmana t.	7 745,8	92,3	8,8
Konimex t.	224,1	132,3	0,3
Qiziltepa t.	9 082,3	2,3 b.	10,3
Navbahor t.	5 140,8	116,1	5,9
Nurota t.	979,0	199,2	1,1
Tomdi t.	132,4	13,4 b.	0,1
Uchquduq t.	161,3	153,0	0,2
Xatirchi t.	788,4	90,7	0,9
Bo'linmaydigan hajm	36,7	-	0,04



Viloyatning eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Navoiy shahri **71,9 %** ulush bilan **63 127,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

Viloyatda eksporti tarkibida eng quyisi ulushni G'ozg'on shahri **0,1 %** ulush bilan **66,3** ming AQSH dollarini tashkil etdi.



TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORT DINAMIKASI

(yanvar-fevral, % da)

XSST tarkibi	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2,5	6,3	7,0
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	2,8	46,4	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,8	1,5	2,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	66,8	7,1	71,3
Sanoat tovarlari	20,8	30,9	15,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	0,4	-	0,3
Turli xil tayyor buyumlar	2,7	4,9	2,5
Xizmatlar	2,2	2,9	0,2

2023- yil yanvar-fevral oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, so'ngi uch yil davomida eksport tarkibi dinamikasida kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlari ulushi **4,5** punktga oshib **71,3** % ni, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlari ulushi **4,5** punktga oshib **7,0** % ni tashkil etdi.

NAVOIY VILOYATINING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollarri)

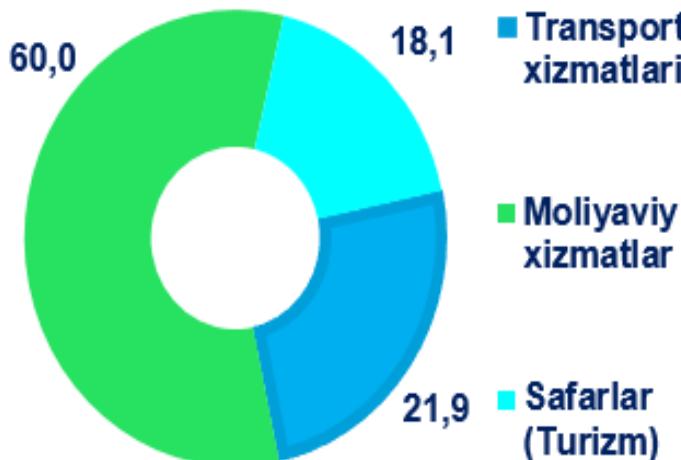
XSST tarkibi	Fransiya		Rossiya Federatsiyasi		Turkiya		Afg'oniston	
	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.
Jami eksport	-	60,0	22,1	8,1	4,7	4,7	2,0	3,7
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	-	-	-	-	0,1	-	2,0	3,7
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	-	-	16,6	-	-	0,3	-	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	-	-	0,1	0,1	0,5	1,8	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar	-	60,0	-	0,3	-	-	-	-
Sanoat tovarlari	-	-	3,3	5,4	3,6	2,6	-	-
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	-	-	-	0,2	-	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	-	-	1,5	2,0	-	-	-	-
Xizmatlar	-	-	0,6	0,1	0,5	-	-	-



Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar hamda sanoat tovarlari kiradi.



XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

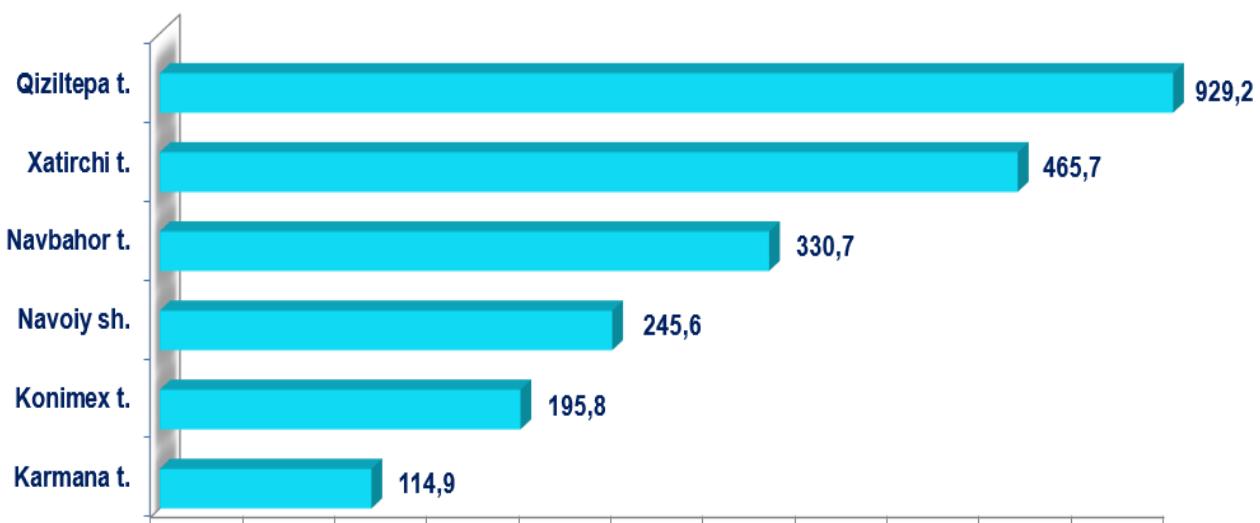


Xizmatlar eksporti hajmi 0,2 mln. AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,2 % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 13,3 % ni tashkil etdi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (60,0 %), transport xizmatlari (21,9 %) va safarlar (turizm xizmatlari) (18,1 %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.



MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar-fevral, ming AQSH dollar)

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan **2 281,9** ming AQSH dollar qiymati **3 199,5** tonna meva-sabzavot eksport qilingan hamda 2022- yilning mos davriga nisbatan **5,0** b. ni tashkil qildi. Meva-sabzavot mahsulotlari va ularni qayta ishlash jami eksport hajmida **2,6** % ni tashkil etmoqda. Shundan salmog‘i yirik hududlarda meva-sabzavot mahsulotlari va ularni qayta ishlash eksporti hajmi Qiziltepa tumanida **929,2** ming AQSH dollarini, Xatirchi tumanida **465,7** ming AQSH dollarini, Navbahor tumanida **330,7** ming AQSH dollarini va Navoiy shahrida **245,6** ming AQSH dollarini tashkil etmoqda.





MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-fevral)

Davlatlar	Tonna	Ming AQSH dollarri	Ulushi, % da *
Qozog'iston	2 691,9	1 417,7	62,1
Xitoy Xalq Respublikasi	306,0	429,3	18,8
Pokiston	93,0	261,8	11,5
Isroil	11,0	62,6	2,7
Aljir	36,0	52,3	2,3
Eron Islom Respublikasi	42,0	36,4	1,6
Rossiya Federatsiyasi	19,6	21,8	1,0

* *qiymat ifodasidan*



2023- yil yanvar-fevral oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qozog'iston (**62,1 %**), Xitoy Xalq Respublikasi (**18,8 %**) va Pokiston (**11,5 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.



NAVOIY VILOYATINING IMPORTI

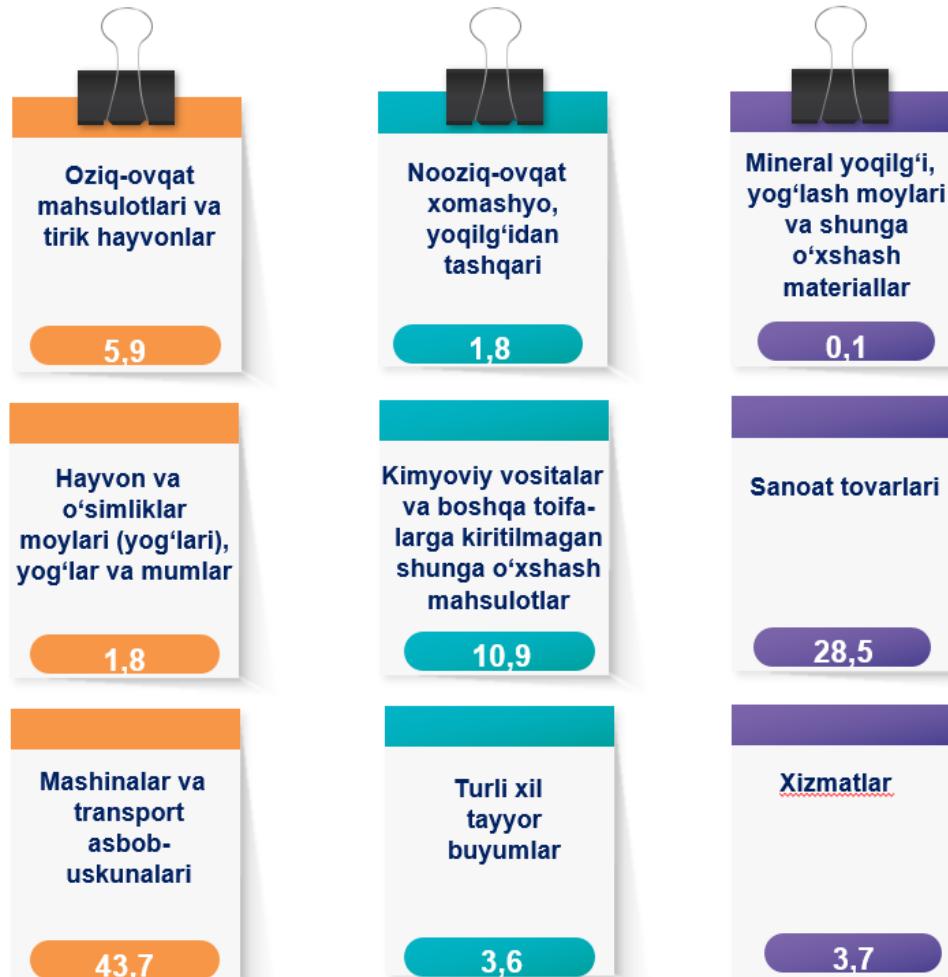


2023- yil yanvar-fevral oylarida import hajmi **83,9** mln. AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **99,0 %** ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob- uskunalarini (**43,7 %**), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (**28,5 %**), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (**10,9 %**) ga to'g'ri keldi.



XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)



Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-fevral oylarida import qilingan tovarlar hajmi **80,8** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **3,1** mln. AQSH dollariga yetdi.



NAVOIY VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-fevral, yillar kesimida)

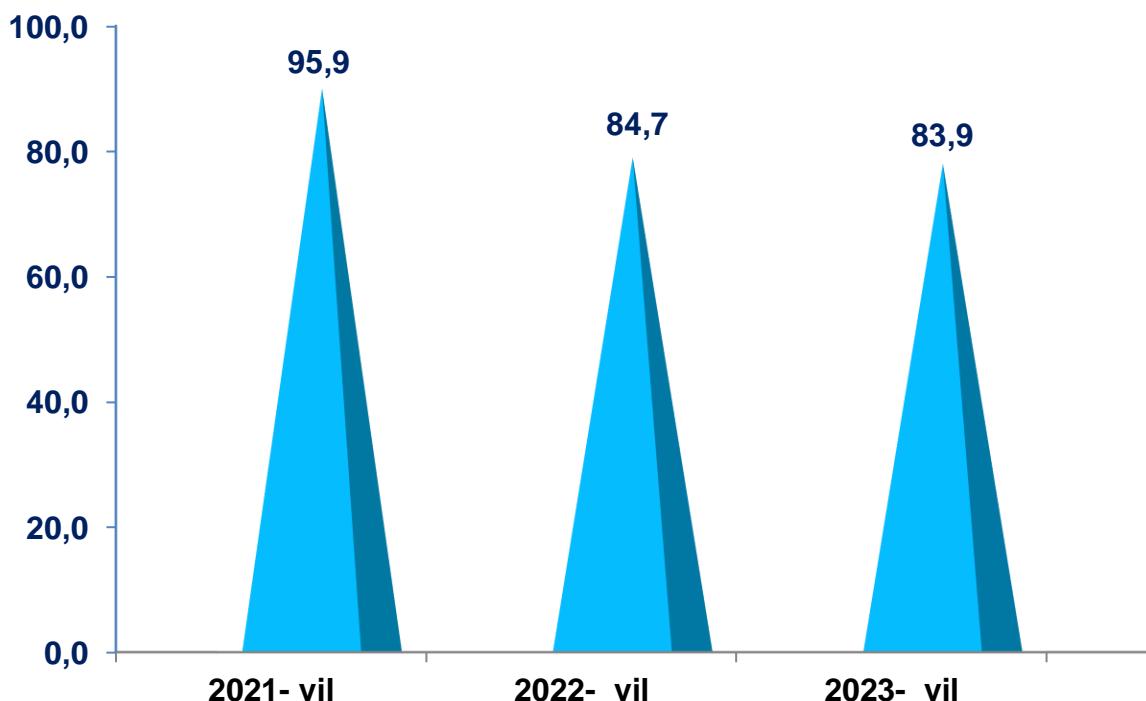
XSST tarkibi	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da	Umumi hajmga nis-batan. % da
	2022	2023		
Jami import	84,7	83,9	99,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>				
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3,5	5,0	140,2	5,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1,1	1,5	128,8	1,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	5,2	0,1	2,2	0,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	1,5	-	1,8
Kimyoviy vositalar va shunga o'xhash mahsulotlar	11,8	9,1	77,4	10,9
Sanoat tovarlari	19,7	23,9	121,6	28,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	33,7	36,7	108,8	43,7
Turli xil tayyor buyumlar	5,5	3,0	55,5	3,6
Xizmatlar	4,2	3,1	73,2	3,7

Importning eng katta ulushi, mashinalar va transport asbob-uskunalarini (**43,7 %**), sanoat tovarlari (**28,5 %**), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (**10,9 %**) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**5,9 %**) hissasiga to'g'ri keladi.

Import qilinadigan tovar va xizmatlarning umumiyligi hajmining tuzilishini tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning mos davriga nisbatan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**40,2 %**), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (**28,8 %**), sanoat tovarlari (**21,6 %**) va mashinalar va transport asbob-uskunalar (**8,8 %**) o'sgan.



NAVOIY VILOYATINING IMPORT HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollar)

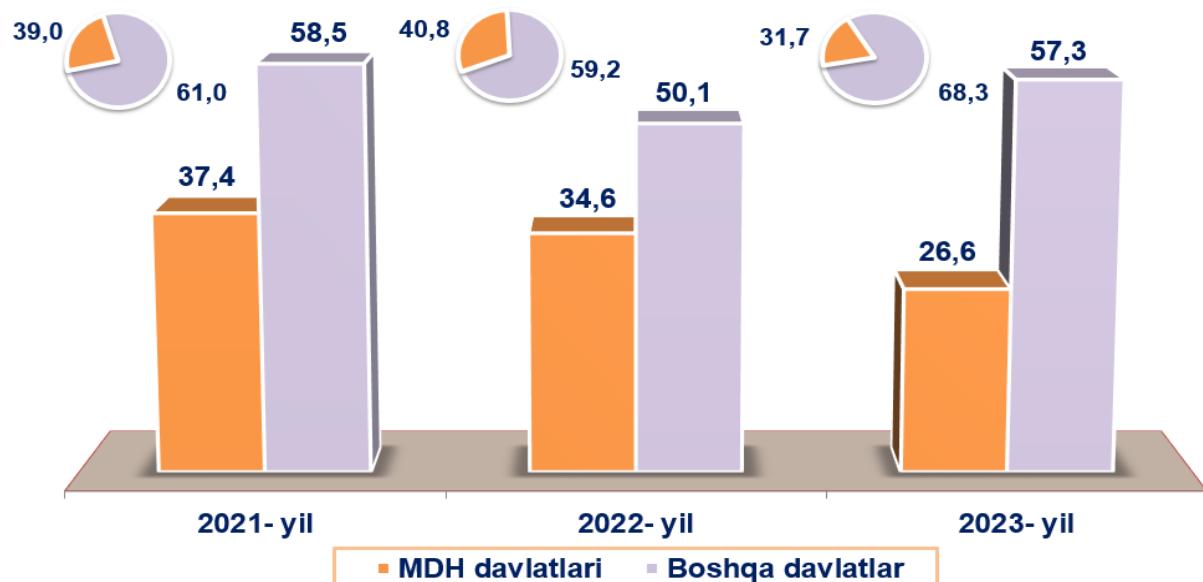


Navoiy viloyatida 2023- yil yanvar-fevral oylarida import hajmi **83,9 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.**

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-fevral, mln. AQSH dollarari, ulushi, % da)

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushining dinamikasi joriy davrda ushbu ko'rsatkich **31,7** va **68,3 %** ni tashkil etdi.



Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Hindiston, Litva va Chexiya Respublikasi) jami importning **77,2 %** ini tashkil qiladi, bu **64,7 mln. AQSH dollarini** tashkil etadi.



AVNOIY VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023-yil yanvar-fevral, % da)





**NAVIOY VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN
AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH
SUR'ATLARI**
(yanvar-fevral, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da	Umumiy hajmdagi o'rni
	2022	2023		
Xitoy Xalq Respublikasi	28 285,5	23 248,5	82,2	1
Rossiya Federatsiyasi	17 546,6	15 245,0	86,9	2
Qozog'iston	15 334,1	10 864,0	70,8	3
Turkiya	2 415,8	6 808,3	2,8 b.	4
Hindiston	3 769,5	3 595,6	95,4	5
Litva	565,6	2 707,5	4,8 b.	6
Chexiya Respublikasi	1 906,8	2 270,3	119,1	7
Koreya Respublikasi	4 453,1	2 250,2	50,5	8
Estoniya	-	1 850,0	-	9
Ispaniya	0,3	1 787,7	7122,2 b.	10
Kanada	1 179,7	1 720,0	145,8	11
Finlyandiya	-	1 664,1	-	12
Shvetsiya	-	1 298,6	-	13
Germaniya	1 097,0	1 270,9	115,9	14
Yaponiya	402,5	1 223,2	3,0 b.	15
Buyuk Britaniya	82,4	1 084,2	13,2 b.	16
Daniya	-	1 002,5	-	17
Belgiya	1,8	805,8	453,4 b.	18
Gonkong	199,9	447,9	2,2 b.	19
Eron Islom Respublikasi	2 489,2	332,5	13,4	20

2023- yil yanvar-fevral oylari yakuni bo'yicha **41** ta davlatlar bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.



NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar-fevral)

	Hajm Ming AQSH dollarlari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Navoiy viloyati	83 885,6	99,0	100,0
Navoiy sh.	36 547,1	122,3	43,6
Zarafshon sh.	1 084,8	59,8	1,3
G'ozg'on sh.	80,2	-	0,1
<i>tumanlar:</i>			
Karmana t.	32 890,7	75,7	39,2
Konimex t.	97,7	5,3 b.	0,1
Qiziltepa t.	7 520,0	3,2 b.	9,0
Navbahor t.	2 099,5	2,1 b.	2,5
Nurota t.	5,8	0,6	0,01
Tomdi t.	91,7	70,8	0,1
Uchquduq t.	1 368,8	31,8	1,6
Xatirchi t.	1 993,3	2,8 b.	2,4
Bo'linmaydigan hajm	106,0	-	0,1

**Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollarari**



Navoiy sh. 36 547,1

Karmana t. 32 890,7

Qiziltepa t. 7 520,0

**Eng quyisi hajm,
ming AQSH dollarari**



Nurota t. 5,8

G'ozg'on sh. 80,2

Tomdi t. 91,7

Viloyatning import tarkibida eng yuqori ulushni Navoiy shahri **43,6 %** ulush bilan **36 547,1** ming AQSH dollarini, eng quyisi ulushni esa Nurota tumani **0,01 %** ulush bilan **5,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi.



TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI DINAMIKASI

(yanvar-fevral, % da)

XSST tarkibi	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2,6	4,2	5,9
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	0,8	1,3	1,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,1	6,1	0,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	1,8
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	8,8	13,9	10,9
Sanoat tovarlari	11,9	23,2	28,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	63,0	39,8	43,7
Turli xil tayyor buyumlar	8,7	6,5	3,6
Xizmatlar	4,1	5,0	3,7

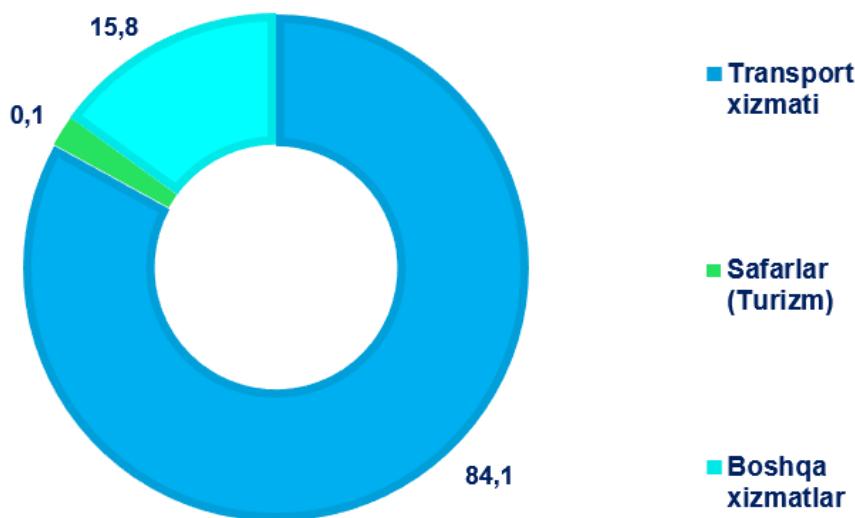


2023- yil yanvar-fevral oylarida import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, sanoat tovarlarda 2022- yilning mos davriga nisbatan importning ulushi **23,2 %** dan **28,5 %** gacha, mashinalar va transport asbob-uskunalarida importining ulushi **39,8 %** dan **43,7 %** gacha, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlarda esa **4,2 %** dan **5,9 %** gacha o'sdi.



XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-fevral oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi **3,1** mln. AQSH dollarini yoki jami import hajmining **3,7** % ini tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan **73,2** % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari (**84,1** %), safarlar (turizm xizmatlari) (**0,1** %) va boshqa xizmatlar (**15,8** %) dan iborat bo'ldi.



Shu bilan, tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib borayotgani yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Shuningdek, bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.